

V Ý B E R č. 5 / 1985

na tému : slovenské vysielania zo zahraničia mládeži

O b s a h :

Milan Jurčo : Na chodbe	1
Svedectvo o likvidácii kláštorov na Slovensku v apríli roku 1950	3
Otec Bohuslav : Naše stretania	5
Otec Bohuslav : Otvorne oči svojho srdca	7
Myšlienka dňa Slovenská hymna "Hej Slováci"	10
Slovenskí bohoslovci z Ríma : Pôst ako obetovanie seba v prospech dobra a blížneho	11
Stretnutie mládeže sveta so Svätým Otcom na Kvetnú nedeľu 1985	13
Komunita "Stretnutie"	18
Rezolúcia OSN proti náboženskej neznášanlivosti a diskriminácii	19
Ideologické smernice OV KSS pre činnosť verejných inštitúcií	22
Prof. Klement Poláček, SDB : Problém nadmerného požívania liehových nápojov u mladých	23
Myšlienka dňa	26

Mila- J U R Č O

N A C H O D B E

Stáli sme na chodbe
Budova súdu ich má mnoho
My sme boli na jednej z nich

O chvíľu by mali ísť
Rozhovor ustal
zmĺklo všetko v nás
leť srdcia bili rytmom veľkého výkriku
len v očiach bol lesk zapadajúceho slnka

Kto však je tu?
Zbor veriacich
ktorí premošli vlastnú bázeň
A prečo sú tu?
Prišli niečo povedať

Však hovoriť sa nesmie
pozdraviť nemožno
vztyčenie ruky je priestupok
urobiť kroky sa zakazuje
môžete mlčať
môžete sa dívať
nič viac
Upozorňuje sa :
Nič viac!

Šli
Naši bratia
Naša láska
Naša dôvera
Naša nevina
Naša pokora šla
Pomaly so vztyčenými hlavami
blížili sa k nám
hovoriť sa nedovoľuje
rukou pohladiť sa nesmie
A tak sme urobili to
čo hovorí viac ako oslavná báseň
čo vysvetľuje viac ako dlhý rozhovor
Plakali sme víťaznými slzami

My
Živé bratstvo
hľadači pravdy o človeku
rozsievači lásky na zemských poliach
My
ktorí bojujeme proti sebe
nie proti iným
proti sebe za tých druhých
tak sme tam stáli
a prekrásnym závojom sĺz
obliekli sme ich šaty

Keď sa ma syn raz opýta
 Otec povedz mi :
 Čo veľkého si v živote videl?
 Odpoviem mu :
 Krivdu väčšiu ako rozum
 Tam na jednej chodbe

Keď sa ma opýta :
 Aká to bola krivda?
 Odpoviem mu :
 Mal som bratov
 priateľov mladých rokov
 oporu v kľúčiacích vodách pokušenia
 pomoc pri hľadaní pravdy o človeku
 mal som bratov
 čo chceli šíriť dobro na zemi
 čo šli za hlasom neba zemskými dolinami

Týchto viedli s rukami vzadu
 po jednej chodbe
 ako väzňov "spravedlivosti"
 ako "zástancov spoločenského zla"

A keď sa ma opýta :
 Otec, a ty si čo robil?
 Odpoviem mu :
 Tam na chodbe som nepovedal nič

V ďalšom živote nemlčím
 I keď sa chvejem čo bude
 I keď vystieram prázdne dlane k nebu
 I keď často
 veľmi často nemám nič
 dávam z toho čo mám

Idem sa modliť za tých
 čo sa pošmievajú
 Idem žehnať tým
 čo veriacim robia krivdu
 túžim osláviť meno Ježiša Krista
 túžim dostať amnestiu Božiu

/Zo súdu
 Heleny Gordovej
 a
 Františka Novajovského/

- o -

PÁN JEŽIŠ POVEDAL : BUDEM S VAMI AŽ DO SKONČENIA SVETA !
 SVÄTÝ PAVOL VYZNÁVA : VŠETKO ZMŮŽEM V TOM , KTORÝ MA
 POSILŇUJE !

PRETOŽE NEPOZNÁŠ EVANJELIUM ALEBO MU NEVERÍŠ, SI MALOMYSELNÝ
 A V DEFENZÍVE !

Svedectvo o likvidácii kláštorov na Slovensku v apríli roku 1950.

V týchto dňoch si spomíname na smutné a tragické výročie pošliapania základných ľudských práv v našej vlasti. Pred 35. rokmi komunistická vláda na území celej Československej republiky skonfiškovala všetky mužské i ženské kláštory. Medzičasom viacerí z reholníkov, ktorí na vlastnej koži zakúsili tieto tragické udalosti, sa dostali do cudziny a mohli by nám porozprávať svoje zážitky. Dávame však prednosť dokumentu, ktorý bol napísaný koncom apríla roku 1950. O tomto svedectve nemožno totiž povedať, čo by sa hádam mohlo povedať o svedectvách, napísaných po 35. rokoch: že po takomto dlhom čase je nemožné rozpačovať sa na podrobnosti alebo že je nebezpečenstvo, že v spomienkách sa niečo prikrášli alebo naopak, urobí sa brutálnejším ako to bolo v skutočnosti.

Tu máme svedectvo z apríla 1950:

Božím riadením som sa dostal na slobodu z koncentračného tábora. Považujem si za povinnosť opísať, čo sa stalo s našimi v posledných mesiacoch. Po povestnom procese v Prahe v marci 1950 proti rozličným reholným predstaveným, všetci sme očakávali, že čoskoro vypukne prenasledovanie. Avšak mnohí z našich boli optimistickí, najmä starší pátri, mysliac si, že ich staroba zachráni od zlého zaobchádzania alebo uväznenia. Nikto neočakával náhle deportovanie všetkých. Mnohí zostávali so spokojným svedomím, mysliac si, že pred súdy nebudú postavení jednotlivci. O seba sa nebáli a o nič sa nepostarali.

Dňa 13. apríla v noci o 23,45 hod. sa vlámali do nášho kláštora v Bratislave mnohí policajti s tolkými - ak nie viacerými - komunistickými milicionármi. Násilím sa dostali do všetkých izieb. Všetkých zobudili. Pri každom, keď sa obliekal, bol jeden policajt a milicionár. Niektorí milicionári sa chovali naozaj brutálne, zvlášť mladí, ktorí bili puškami, aby sa prebrali z hlbokého spánku. Všetkých nás zohnali do auly pátrov. Potom prečítali mená všetkých reholníkov. Sluhov prepustili. Vedúci tajnej polície prečítal náš rozsudok s nasledujúcim obsahom:

Vaši predstavení v Prahe ako najzatečnejší nepriatelia štátu a ľudovo-demokratickej vlády, zradcovia a špióni imperializmu kapitalistov, hlavne Vatikánu, boli oprávnené odsúdení. Keďže ste ich aj vy poslúchali, dopustili ste sa toho istého zločinu. Naša vláda chce urobiť koniec tejto činnosti a zaistiť bezpečnosť štátu. Preto sa rozhodla odviesť vás všetkých na bezpečné miesto, zaistiť.

Každému z nás dali 25 minút, aby si vzal najpotrebnejšie veci na niekoľko dní. Každý teda mohol ísť do svojej izby v sprievode jedného policajta a milicionára. Títo dozerali, aby naši niečo neskryli alebo si nevzali. Dozorci boli skoro všetci Maďari, veľmi dozerali na ostatných členov zboru. Tí z pátrov, ktorí mali miernejších dozorcov, mohli si vziať skoro všetky šaty, ba i knihy, ale iní museli nechať v izbe aj hodinky, plniace pero atď. Dovolila sa suma 3 000.- Kčs, ostatné museli nechať v izbe. Potom všetci boli znovu zhromaždení do auly a podľa mien odvádzaní do autobusu. Každý padol na kolena a prosil si od pátra provincionála požehnanie, objal ho a tak bol vyvedený na ulicu pred bránu.

Bola 1,30 hod. ráno, 14. apríla 1950, piatok. Na ulici nebolo nikoho. Alebo preto, že v tom čase sú ulice prázdne alebo boli obsadené, aby nás nikto nevidel. Páter provincionál a superior museli ešte ostať v dome, ktorý bol plný dozorcov. Vo veľkých autobusoch pri oknách sedeli policajti s milicionármi, ktorých bolo asi tolko ako našich. Naši sedeli uprostred autobusu. Nikto nám nepovedal, kam nás vezú. Avšak niektorý z dozorcov prezradil, že ideme na východné Slovensko, do premonštrátskeho kláštora v Jasove. V autobusoch bolo chladno

a zlý vzduch. Jeden 77-ročný páter sa často zle cítil, alebo dostával záchvat. Autobus trochu zastal a on si oddýchol. v Žiline v garáži nám ľudia dali teplý čaj a chleba. Potom nás viezli cez Ružomberok, Poprad, Spišskú Novú Ves, Vondrišiel, Mišiek, Smolník, Nizný mesteček. O 16,30 hod. sme došli do Jasova, kde sme už našli našich zohnaných zo všetkých kláštorov Slovenska. Tu nás zadelili do rozličných miestností. Niektorí sme dostali postele, iní slamníky, ba dali nám i niekoľko prikrýviek. Všetkých nás bolo 131 a 10 premonštrátov.

V Jasove sme boli asi 12 dní. Pracovali sme v záhrade a inde. Hneď od prvého dňa nás pokúšali, aby sme vystúpili z rehole a dávali nám podpísať akýsi papier, že sa navždy zriekame reholného stavu. Takto sa zvlášť namáhali okolo našich mladých a novicov. Niektorým pátrom sa pozdávalo, že by novici mohli podpísať fiktívne s nejakou reštrikciou, aby sa vyhli ďalším ťažkostiam. Ja, ako zástupca pátra provinciála, v tomto prípade som bol protivnej mienky. Povedal som, že to by sa iste nepáčilo Svätému Otcovi, ani pátrovi generálovi a bolo by to na pohoršenie veriacim. M y m á m e d a ť p r í k l a d v y t r v a l o s t i ! Novicom som však povedal: Ak sa niekto cíti slabým pred nastávajúcimi ťažkosťami, môže sa vrátiť domov. Vedel som, že ani jeden neodíde, ale chcel som ich vyskúšať. A nesklamal som sa: ani jeden nevystúpil, ba čo viac, novici jeden po druhom prichádzali ku mne a prosili, aby mohli zložiť devocionálne sľuby, aby boli silnejší v pokušeniach a vytrvalí. S radostou a so slzami v očiach som im to dovolil. Aj bratia novici to isté urobili. V Jasove som pripustil k sľubom aj jedného novica-brata, ktorému boli odložené sľuby a ktorý v týchto ťažkostiach aj skutkom ukázal pekný príklad vytrvalosti.

V noci z 24. na 25. apríl nás znova previezli z Jasova až do kláštora redemptoristov do Podolínce, kde zhromaždili okolo 580 reholníkov. Tento život mal však aj pekné stránky: bratská láska a jednota nikdy tak nevynikli, ako tam, v tábore. Novici so mnou a ja s novicmi som nikdy nebol tak úzko spojený ako vtedy. Spolu sme znášali ťažkosti, urážky a trápenia. Jedným srdcom a jednou dušou. A nikdy sme tak nemilovali svoje povolanie a našu milovanú matku-Spoločnosť. Tento duch trvá aj teraz.

Toto je svedectvo o likvidácii kláštorov na Slovensku v apríli roku 1950.

VR, 12.4.85-sl.

- o -

Noc z 13. na 14. apríla 1950, kedy došlo v Československu k likvidácii reholí, sa právom nazýva bartolomejské noc slovenských a českých kultúrnych dejín.

V túto noc, medzi dvanástou a jednou, uplynie 35 rokov, čo v Československu bezpečnostné orgány a jednotky milície prepádli mužské kláštory, odviezli reholníkov do sústreďovacích táborov-kláštorov, prípadne do vyšetrovacej väzby.

Kláštory sa na niekoľko hodín alebo dní stali objektom drancovania nezodpovednými živlami a potom prešli do štátnej správy. Týmto zásahom utrpeli naše národy jednu z najväčších kultúrno-historických škôd vo svojich dejinách, veriaci stratili v reholníkoch mimoriadnu duchovnú oporu, nemocnice nezištné ošetrovatelky a vedecké pracovníčky, mestská mládež nenahraditeľných duchovných vodcov, mnohé školy a výchovné ústavy vyhľadávaných učiteľov a vychovávateľov!

A Československo ako štát stratilo likvidáciou kláštorov úctu civilizovaného sveta! Noc z 13. na 14. apríla 1950 je právom bartolomejskou nocou slovenských a českých kultúrnych dejín!

Anton Hlinka,
Hlas Ameriky-Mníchov, W 13.4.85.

- o -

5.
Redakcia mládežníckeho vysielania slovenského programu
Vatikánskeho rozhlasu Vás víta pri prijímačoch.
Milí mladí priatelia, v dnešnom vysielaní si môžete vypočúť
príspevok otca B O H U S L A V A na tému

N a š e s t r e t a n i a .

Chlapci a dievčatá!

Je jedno slovo, ktoré je v našom živote veľmi dôležité: je to
s t r e t n u t i e . Pomôže nám to pochopiť príbeh, ktorý pred
nedávnom priniesol katolícky týždenník NEUE WELTPOST pod nadpisom:
"Helga, wo bist du? - Helga, kdeže si?" Je to akoby celoživotný
výkrik istej matky z Berlína. Článok prinášame vo forme rozhovoru:

Pani Münchová, kto je Helga, s ktorom sa tak veľmi túžite stretnúť?

Je to moja dcéra. Naposledy som ju videla pred skončením druhej
svetovej vojny. Berlín bol vtedy vystavený denným bombardovaniam
a ja som chcela zachrániť svoje dieťa. Preto som Helgu zaviezla na
juh, do Sliezska, do jedného pokojného mestečka, kde som ju zverila
sestričkám a vrátila som sa do práce do Berlína.

Keď sa vojna skončila, do mestečka sa nebollo možné dostať. Do Ber-
lína však denne privážali zo Sliezska evakované deti vlakmi. A tak
deň čo deň som čakala vlaky, no moju Helgu nedoviezli.

- Ani ste ju viacej nenašli?

Manžel sa vrátil po troch rokoch zo zajatia, ale po Helge nebolo
ani stopy. Márne sme ju hľadali pomocou Červeného kríža a inými
cestami. A tak sa v mojom živote ustavične ťriedala na jednej stra-
ne nádej, že sa raz s Helgou predsa len stretnem a na druhej strane
úzkosť, či ju ešte niekedy uvidím.

Neraz sa stalo, že som na ulici oslovila mladú ženu a pýtala som
sa jej, či ona nie je náhodou moja dcéra Helga. Raz som už myslela,
že sa môj sen už splnil. Úrady objavili istú paniu, ktorú kedysi
našli v utečeneckej kolone ako neznáme dieťa. Na krku malo dokonca
tabuľku s menom Helga. No skúška krvi ukázala, že ani táto 40-ročná
pani nie je mojou dcérou.

- Vaša túžba stretnúť sa s Helgou po toľkých rokoch už zhasla alebo
je ešte stále živá?

Roky bežia. Pred štyrmi rokmi mi umrel manžel. Ja som sa však
nikdy nevzdala nádeje nájsť svoju dcéru! Cítim, že Helga žije. A to
je moje posledné želanie tu na zemi: aspoň raz zobrať do náručia
svoju dcéru Helgu.

Chlapci a dievčatá!

Táto udalosť nám veľmi výrazne približuje jednu z našich hlbokých
túžob a životných nutností: s t r e t a ť s a s i n ý m i !
Život tejto matky z Berlína bol by zaiste prebiehal celkom ináč,
keby sa bola mohla stretať so svojou dcérou. Od toho, s kým sa stre-
táme, závisí z veľkej časti kvalita nášho života.

Každý máme za sebou už veľa najrozmanitejších stretnutí: od tých
každodenných až po mimoriadne - a každé nás svojim spôsobom poznači-
lo. Potreba stretávať sa celkom osobitne dolieha na nás mladých.
Lomcuje nami toľko problémov - a všetky nás pobádejú hľadať nejaké
východisko a riešenie.

Pozrime sa na okamih do problémov jednej z vás. Marienka zo
Slovenska napísala:

Vychodila som zdravotnícku školu a päť rokov som pracovala pri starých ľuďoch. Z nariadenia lekára som prestúpila k deťom. Môj stav sa však zhoršil, takže teraz už ani to nevládzem robiť. Preto by som Vás prosila, či by ste ma mohli občas potešiť aspoň Vaším listom, aby som sa necítila na svete taká zbytočná. Keby aspoň bolo niečo, čo by ma vedelo zaujímať a zaujať úplne, aby som si tú samotu toľko nepripúšťala k srdcu! Ono je to veľmi ťažko, keď je človek ešte taký mladý a pre dobro blížneho skoro nič neurobí.

Všimnime si len, koľko problémov mladých nastolila Marienka: problém mladosti a bolesti, smútok a túžba po radosť, pocit že sme na svete zbytoční, strata záujmu o okolitý svet, pocit samoty atď. Som istý, že keby sme mali všetci vyrozprávať do mikrofónu svoje problémy, nikdy by sa to neskončilo!

Mnohé z týchto problémov sa môžu vyriešiť s t r e t a ň í m s a s i n ý m i ! Aj naše utorkové mládežnícke vysielania Vatikánskeho rozhlasu sa môžu stať pre nás takými dôležitými stretaniami. Čosi, ako "Tribúna mladých". Môžete tu nastolovať problémy a spoločne sa budeme snažiť ich vyriešiť.

Marienka! Čoskoro Ti napíšem, lebo zásadne odpovedám všetkým, čo mi píšeš. Nezabudni však, že aj každé utorkové vysielanie môže byť pre Teba - i pre iných - akoby priateľským listom. Pri riešení našich problémov si priberieme na pomoc Ježiša Krista! On jediný má kľúč na riešenia všetkých problémov. V styku s Ním si postupne vyriešime všetky svoje ťažkosti!

Pozrime si na chvíľku, ako Ježiš Kristus pomáhal nemeckému duchovnému, Viliamovi Bušovi, v najtemnejších chvíľach jeho života. Rozpráva :

Pre svoju vieru som vedel dlhý čas v nacistických žalároch. Prežil som tam také strašné chvíle, že niekedy som si myslel: už len krok - a zošalím! Potom však vždy prišiel Ježiš so svojím svetlom a silou - a do duše sa mi vrátil pokoj!

Raz som zažil vo väzení hrozný večer, ktorý nemožno nazvať ináč, ako peklo. Priviezli tu transport ľudí, ktorí mali ísť potom ďalej do koncentráku. Boli to ľudia bez nádeje, zúfalí. Jední boli kriminálnici a druhí nevinní ľudia, Židia. Bola práve sobota. Týchto ľudí sa odrazu zmocnilo strašné zúfalstvo. Potom to vybuchlo.

To si neviete ani predstaviť: vo väzenských celách ľudia šialene revali a zúfalo bili do stien ako zvery. Strážnici nervozne behali po väznici s revolvermi v ruke. Jedného väzňa strašne zbili. Ja som sedel v cele a pomyslel som si: takto to asi bude vyzeráť v pekle! Bolo to čosi také hrozné, že sa to jednoducho nedá opísať!

V tejto situácii ma odrazu napadlo: JEŽIŠ, ON JE TU ! Potom som celkom potichu povedal: Ježiš, Ježiš, Ježiš! Za necelé tri minúty nastalo úplné ticho. Aby ste ma rozumeli, volal som Ježiša Krista, ale nepočul to nikto, len On! A démoni zúfalstva museli ustúpiť! Potom som začal spievať, hoci to bolo prísne zakázané. Celkom nahlas som spieval pieseň "Ježiš je moja radosť". Všetci väzni počúvali. Strážcovia nepovedali ani slova, hoci som ďalej silno spieval: "môžu prísť víry, búrky, i svet sa môže triasť. Ježiš je so mnou stále a pri mne bude stáť!"

Priateliš moji, vtedy som do hĺbky pochopil, čo značí mať pri sebe záchrancu, Spasiteľa!

Chlápci a dievčatá, pri týchto našich utorkových stretaniach sa postupne stretáme s viacerými ľuďmi, ktorí vyriešili svoje životné problémy tým, že sa s i l n ů s t r e t l i s K r i s t o m ! Z tohto stretutia si odnesme nádej - že pochopíme seba i svoje problémy. Nádej, že ich prekonáme - s Ježišom Kristom, naším Priateľom!

Redakcia mládežníckeho vysielania slovenského programu Vatikánskeho rozhlasu Vás víta pri prijímačoch. Pre naše dnešné vysielanie má

Otec B O H U S L A V príspevok na tému

O t v o r n e o č i s v o j h o s r d c a !

Chlapci a dievčatá !

Som istý, že nikto z vás by nedal svoje oči zanič na svete. Nevieť však, či ste sa už niekedy zamysleli nad tým, že máme aj iné oči, o č i s r d c a. Chcete vidieť, čo sú to oči srdca?

Požičajme si ich na chvíľu od francúzskeho kresťana Eduarda Leclercka/leklérka/ :

Eduard Leclerck pochádzal z chudobnej rodiny. Bolo ich 16 detí. Podľa starého kresťanského zvyku pri stole pripravovali vždy o jeden tanier viac. Hovorili, že je to tanier pre Pána Boha, lebo boli presvedčení, že v chudobnom si sadá za stôl sám Boh.

Roky bežali. Eduard bol veľmi šikovný a schopný chlapec. Svojou húževnatosťou a vytrvalosťou sa v živote presadil a dosiahol veľké úspechy. Dnes je majiteľom veľkého obchodného domu s potravinami. Ale ani dnes neprestal v chudobných vidieť Boha, lebo nezabudol, čo v 25. hlavě Matúšovho evanjelia hovorí sám Ježiš Kristus: čo ste urobili mojim hladným, väzneným a vôbec trpiacim bratom, mne ste urobili!

Nie je tajomstvom, že na celom svete je dnes hospodárska kríza. Vo Francúzsku, podobne ako inde, vzniká nový druh chudobných: sú to nezamestnaní. Vo vyspelých štátoch dostávajú podporu. Vo Francúzsku však asi tretina nezamestnaných túto podporu nedostáva. Tak sa potom - najmä v Paríži - množí počet tých, čo si nemôžu zaplatiť ani nájomné za byt. Spávajú pod mostami rieky Seiny, v zákutiach podzemnej dráhy a inde.

Kresťanské organizácie otvorili na viacerých miestach verejné kuchyne. Ľudia bez peňazí dostávajú tu raz denne zadarmo teplé jedlo. Keď sa zvečerí, zo tmy sa placho vynárajú slušne oblečení a hladko oholení ľudia. Musia odložiť ľudské pohľady a prijať jedlo z verejnej kuchyne, kým si nenájdu prácu.

Eduard Leclerck si uvedomil vážnosť situácie a podnikol odvážny čin: časť svojho veľkoobchodu premenil na jedáleň pre týchto hladných ľudí. V obchode dostanú zadarmo jedlo a v príslušnej jedálni ho môžu pokojne zjesť. Ak niekto z nich má ešte dať aké peniaze, v Leclerckovom obchode dostanú ešte pri zakúpení základných potravín 30%-nú zľavu.

Keď bol Leclerck malý, pri chudobnom stole bol denne pripravený jeden tanier pre chudobného. Dnes je v jeho veľkoobchode týchto tanierov toľko, koľko je hladných, čo ta prídu!

Chlapci a dievčatá! Tento čin lásky, ktorý sa denne opakuje, vyzerá azda trochu rozprávkovy. A predsa je to skutočnosť dnešných čias. Leclercka by azda mohli ľudia pokladať za čudáka, ale boli by to egoisti, ktorým hmota zahmlila oči srdca. Leclerck sa díva na ľudí očami srdca a všetko mu je jasné. Nože, skúsme otvoriť oči svojho srdca - a možno sa nám otvorí úplne nový pohľad na ľudí, na život, na nás samých!

Nemôžeme otvárať kuchyne pre chudobných, ale musíme otvárať oči srdca - a to d e n n e ! Že je to možné a potrebné, dosvedčuje aj ďalší zaujímavý prípad :

8.

V istom meste vo Švajčiarsku žila mladá rodina. Zrazu sa ocitla vo veľkej biede. Malé dieťa ochorelo, manžel ostal bez zamestnania. Môžete si to predstaviť. V tejto núdzi prišiel manželke na um zvláštny nápad: pri vchode do činžiaku vyvesila skrinku s nápisom "skrinka pomoci". Obyvatelia sa takto dozvedeli, v akej situácii sa nachádza ich rodina. Napodiv, do necelých 24 hodín rodina dostala od rozličných iných rodín značnú pomoc.

Neskôr sa rodina presťahovala do Bazileja a ubytovávala sa vo vežiaku. Manželka umiestnila aj tam skrinku pomoci. Ale nie pre seba, lež pre všetkých chorých, nevládných a starších ľudí, ktorí bývali vo vežiaku a potrebovali pomoc. Aj tu sa opakovalo to isté, ako predtým: odraza sa z anónymných ľudí stali ochotní susedia. Začali chodiť nevládnym ľuďom na nákupy, starali sa im o jedlo, bielizeň alebo im poslúžili cennou radou.

Správa o tejto iniciatíve sú čoskoro rozšírila na okolí - a začali ju uskutočňovať aj v iných činžiakoch. Ukázalo sa, že niekedy je bezradnosť a bieda aj tam, kde sa zdá byť všetko v poriadku!

Skúsenosť z týchto akcií viedla švajčiarsku novinárku Eriku Fülle-rovú na myšlienku dať týmto pomocným silám organizačný základ. A tak založila Zväz švajčiarskych dôchodcov ako aj osobitný orgán pre mesto Bazilej, nazvaný "Sociálny Bazilej". Bol obdivuhodné konštatovať, kto všetko bol ochotný pomôcť. Našli sa najrozličnejší odborníci, ktorí sa stali trvalými dobrovoľnými pracovníkmi. Pomáhajú mladým i starým. Slovom všetkým, čo potrebujú ich pomoc. Dnes sú v Bazileji ľudia, čo sú ochotní pomôcť chudobným pri presťahovaní, pri remeselníckych prácach v dome, pri nákupoch, upratovaní, príprave jedál atď. Iní navštevujú starých a chorých, otvárajú telefonic-
ké reťaze, aby si osamelí ľudia mohli s niekým telefonovať, usporadúvajú vychádzky, výlety a pod.

Tajomstvo úspechu tejto akcie spočíva v tom, že každému komu sa pomôže, organizátori prosia, aby robil podobne aj on, nakoľko mu to je možné. Takto sa pomoc bližným v Bazileji zmožnosťou násobí! Uskutočňuje sa Kristov výrok: čokoľvek chcete, aby robili vám, robte aj vy im! A ľudia sa presviedčajú, že robiť dobre iným nie je utópia, že je to čosi krásne. Ľudia, čo boli predtým beznádejní, skúsia, že im im chcú dobre - a to im dodáva chuť do života.

Kto robí dobre, má silnú nádej, že v prípade potreby aj jemu niekto pomôže. Takýto človek sa potom nebojí otvoriť druhým. Príde na to, že robiť dobre sa dá a je dobrodružstvom. Ani Leclerck sa necíti byť poškodený, keď dáva zadarmo toľko obedov. Naopak, cíti že sa stáva čímś viac : ako človek i ako kresťan.

Na svete však nie sú iba potreby hmotné. Tu napr. chlapci a dievčatá majú po hmotnej stránke všetko, ale v ich rodine zhasla láska. Ich domov sa premenil na studený hotel. Stratili to jedinečné miesto na svete, kde človek sa cíti dobre, kde sa môže zdôveriť a oprieť o rodičov. Mnohí ľudia potom márne hľadajú náhradu v alkohole, v droge, v orgiách - a pritom si dokonca nahovárajú, že tak je to normálne. Týmto spôsobom sa, pravda, vrhajú z jednej havárie do druhej. Práve títo mladí ľudia potrebujú pochopenie, úsmev, pomocnú ruku. No nadovšetko p o t r e b u j ú J e ž i š a K r i s t a a j e h o e v a n j e l i u m ! Iba tak pochopia, že život stojí za to, že je možné žiť šťastne.

Veľký priateľ nás mladých, Ján Pavol II., neúnavne povzbudzuje mladých ľudí na celom svete, aby so všetkými ľuďmi dobrej vôle budovali civilizáciu l á s k y ! Proti egoistickej materialistickej civilizácii, kde sa človek stáva človeku vlkom, Svätý Otec stavia nový typ života, kde človek človeku praje, kde si človek človeka váži, kde človek niečo znamená. Človek tejto novej civilizácii nebude

zotrúčený hmotou, lebo hmota mu bude iba cenným stavebným materiálom, ale nikdy nie modlom, ktorej slúži. Človek novej civilizácie bude slobodný. Slobodný vo svojom vnútri, slobodný s inými ľuďmi - a s Kristom, pôvodcom pravej slobody!

Eduard Leclercq a ľudia z Bazileja možno ani nevedia, že budujú túto civilizáciu lásky spolu s takými ľuďmi na celom svete.

Chlapci a dievčatá! Bratia a sestry!

Som istý, že v každom z vás je túžba urobiť čosi pre iných. Len smelo otvorte oči svojho srdca a zistíte, komu môžete pomôcť. Stane sa tak aj vy budovateľmi novej civilizácie, civilizácie lásky!

Svätý Otec Ján Pavol II. venuje veľkú pozornosť mladým ľuďom, ktorým pri rôznych príležitostiach povia slová otcovskej láskavosti poučenia a povzbudenia. Na jednej generálnej audiencii sa k skupine mladých študentov takto prihovoril:

"Chcem vás povzbudiť, drahí chlapci a dievčatá, aby ste milovali vaše matky, aby ste prijali ich poučenie a nasledovali ich príklady!

Na tvári matky je možné pozorovať odraz Máriinej lásky, intuície a štedrosti. Uctievať si svoju matku, uctievať si zároveň aj tú, ktorá je Matkou Ježiša Krista a Matkou každého z nás!

Osobitne chcem pripomenúť dievčatám, že materstvo je povolanie ženy. Bolo ním včera, je ním dnes a bude ním vždy! M a t e r s t v o j e j e j v e č n ý m p o v o l a n í m . Tu mi prichádzajú na myseľ slová jednej piesne z mojej rodnéj vlasti, v ktorej sa hovorí, že matka je tá, ktorá pochopí všetko a svojím srdcom objíme každého z nás. A k tomu môžeme dodať, že svet má dnes ako nikdy predtým hľad a snáď po materstve, ktoré telesne alebo duchovne je povolaním ženy, ako ním bolo povolanie Penny Márie.

Drahí mladí priatelia, týmito povzbudivými slovami Svätého Otca Jána Pavla II. sa nádhne s vami lúčime. Dovoľtiam si týždeň v utorku na vlnách Vatikánskeho rozhlasu o 19,45 hod. na 87,196 m a KV 31,41 a 49 metrov.

VR, 13.11.84-sl.

Vatikán 4. V piatok 2.11.84 odišiel Svätý Otec do Lombardie - provincie v severnom Taliansku - aby sa tu zúčastnil na oslavách 400. v ročia smrti milánskeho arcibiskupa a významného cirkevného reformátora, sv. Karola Boromejského, ktorý zomrel 3.11.1584 v Miláne.

Okrem hlavného mesta Lombardie, Milána, navštívil Svätý Otec tiež Varese, Páviu, Varallo a Arona. V Arone, na jazere Lago Maggiore sa sv. Karol narodil. Svätý Otec tu slúžil svätú omšu, pri ktorej spomenul zásluhy svätca o uskutočnenie reforiem tridentského koncilu ako i jeho úsilie o pomoc chudobným a chorým.

V Miláne slávil sviatok Dušičiek. Vo svojej homílii povedal, že naša civilizácia stále viac potláča myšlienku na smrť, pretože nechce byť rušená vo svojom sne o pozemskom blahobyte ako jedinom zmysle života. Pri oslavách v nedelu, 4.11.84 v Miláne, bol prítomný tiež taliansky predseda vlády, socialista Bettino Craxi. Pápež zdôraznil, že sa sv. Karolovi, ktorý je jeho patronom, cíti byť zvlášť zaviazaný. Pred týmito oslavami navštívil Ján Pavol II. mariánsku svätyňu na Monte Sacro pri Varese, ktorá je tradíciou spojená s menom iného milánskeho svätého, sv. Ambroza.

SE, 13. a 14.11.84

Myšlienka dňa .

"Raz som počul istú mladú matku, ako radostne vykrikla: "Už ma pozná!" Keď sa blíži k svojmu malému, usmieva sa, vie, že som to ja. Potom ho vzala do náručia - chcela ho bozkávať.

Obdobne to bude azda i s Bohom. V určitom zmysle možno tvrdiť, že aj On s radostou povie: Už ma pozná! Stať sa tak v okamihoch, v ktorých náš duch - akoby cez štrbinu - v nebotyčných múroch našej telesnosti, zachytil niečo z jasu božskosti. Ale práve pre ten jas nemohol zazrieť črty Božej tváre, zahľadiť sa do jeho očí. Čo však zreteľne vidí je to, že prišiel do styku s nevýslovným tajomstvom, ktoré ľudia nazývajú B O H O M !..

Tieto okamihy patria medzi to najvyššie a najvznešenejšie, čo človek môže v živote okúsiť. Sú to najintenzívnejšie momenty jeho existencie. Intuuje, tuší v nich to, čo sa vo všeobecnosti nazýva večným životom, v e č ň o s ť o u . Toto slovo začne nadobúdať v jeho mysli určitý, presnejší zmysel. ..

Ide, prirodzene, o okamihy intenzívnej skúsenosti, ktoré sa bleskurýchle objavujú na našom obzore, ale hneď i miznú. A predsa zohrávajú veľmi dôležitú úlohu v ľudskej existencii: posilňujú vieru, sprítomňujú nevyspytateľného Boha, dávajú človeku odvahu niesť svoj kríž každodenný. Takéto skúsenosti majú podľa všetkého všetci ľudia: veriaci i neveriaci, kresťan i mohamedán, budhista i animista, iba že si ich každý vysvetlí podľa svojho.

Podľa kresťanov sú tieto okamihy darom Ducha Svätého, ktorý veje kam chce. Človek však svojím mravným správaním vytvára vhodné predpoklady na zachytenie jasu Božej tváre. A naopak, nemravný život ho zamedzuje!

To mal na mysli apoštol Pavol, keď povedal: Zvierací človek nechápe Božiu veci! SE, 25.12.85

- o -

Slovenská hymna "Hej, Slováci!" od Samuela Tomášika

je hymnou aj v Poľsku, aj v Juhoslávii. Poľský text je nacionalistický a nepriamo teda protiruský, kým juhoslávsky text "Hej, Slovania", bol ako provizórny za hymnu vybraný počas vojny v roku 1943 Titom.

Nedávno sa o tomto provizóriu v Juhoslávii znova rozhodovalo. Rôvnomerom bol, hoci to, že sa Tito rozišiel so Sovietmi vedeným komunistickým hnutím a jedná, že v Juhoslávii žije vyše 1,5 milióna Albáncov, takne 0,5 milióna Maďarov, nehovoriac ani o Rakúšanoch a Talianov. Všetko sú to všetko neslovanské národnosti. Mnohí Albánci v Juhoslávii odmietajú napr. spievať hymnu, ktorej text hovorí o slovan- skom duchu, slovaškej reči a slovanských predkoch. Preto roku 1983 Národné zhromaždenie rozhodlo vypísať 5. súbeh na novú štátnu hymnu. Koncom februára však oznámili, že zo 741 došlých príspevkov 444 síce spĺňa predpísané podmienky, ale nijaký nebol prijatý.

Jedným z dôvodov je napr. fakt, že v ľanskom prieskume verejnej mienky o tejto otázke sa ukázalo, že 86 % obyvateľstva si zmenu hymny neželá. V Sloviňsku, ktoré hraničí s Talianskom a Rakúskom, to bolo dokonca vyše 90%. Viacerí navrhujú aby sa text hymny pozmenil, napr. novinár Milan Antić by chcel zmeniť "Hej, Slovania", na "Hej, vlast naša" a "Žije, žije duch slovanský" na "Žije, žije duch titovský". Zdá sa však, že slovanský duch v juhoslávanskej hymne ešte nejaký čas zostane.

SE, 14. marca 1985.

- o -

Slovenskí bohoslovci v Ríme sa dnes prihovárajú na vlách Vatikánskeho rozhlasu a prichádzajú s témou na slová proroka Izaiáša
 Pôst ako obetovanie seba v prospech dobra a blížneho.

Túto aktivitu a oľhotu obetovať sa, budú manifestovať v túto sobotu a nedeľu /Kvetná nedeľa 1985/ mladí ľudia z celého sveta v Ríme na stretnutí so Svätým otcom. Túto aktivitu a oľhotu manifestujú teraz v pôstnom období mladí ľudia na celom svete svojou kľotou - k r é t n o u - odpoveďou na výzvu z m e n y ž i v o t a, na výzvu byť svetlom iným. Odpoveďou, prejavujúcou sa stretnutiami, pátami, modlitbami, skutkami lásky.

Krásnym spôsobom ju manifestujú aj u nás doma tí, ktorí si teraz podávajú svoje prihlášky na bohosloveckú fakultu v Bratislave, pretože to, k čomu sa títo mladí chlapci hlásia, to je zmera života, dávanie sa k dispozícii so všetkými silami a schopnosťami tomu, ktorý ich povoláva!

Ale povoláva len ich? Nie sme - i keď iným spôsobom - povolani všetci? Aká je naša odpoveď?

Povolanie! Z pohľadu Kristóvho volania "Poď za mnou, nasleduj ma", z pohľadu našej odpovede na toto volanie, téma je vždy aktuálna. Je to téma, ktorá nás núti zamýšľovať sa tak nad sebou samým, nad svojím vzťahom k Bohu, ako aj nad svojím vzťahom k svetu.

Kam smerujem? Kam smeruje svet? Má to, čo sa v ňom odohráva, zmysel?

Naša viera nám dáva odpoveď: svet stvorený Bohom musí mať zmysel a človek ako vrchol stvorenia má v ňom dôležité poslanie. Je povolaný sám odhaľovať a zároveň spolupracovať so stvoriťelským zámerom Božím a tak dávať prostredníctvom svojho povolania zmysel tak svetu, ako aj svojmu životu.

Povolanie je mnoho a niet pochyb o tom, že ak sú správne, sú od Boha. Nie je však vždy jednoduché vybrať si správne zameralie a potom splniť svoje životné poslanie. Popri všetkých povolaniach, pre ktoré je možné sa rozhodnúť, existuje ešte zvláštne, osobitné povolanie: p o v o l a n i e b ý ť c e l ý m ž i v o t o m B o ž í m s p o l u p r a c o v n í k o m či už ako kňaz, ako reholná sestra alebo ako laik-apostol.

V pôstnom období vždy máme prehľadovať svoj vzťah k Bohu. Ako sa to týka nášho povolania?

Každý človek, ktorý zostáva verný Bohu podľa svedomia alebo ktorý sa návratom k nemu zrova stáva verným, uskutočňuje už svoje základné povolanie: povolanie byť človekom, ktorý je obrazom Božím, človekom, ktorý sa otvára Božiemu volaniu. Otvára priestor svojej duše, do ktorého prichádza Boh a rodí sa povolanie. Jeho veľkosť sa dá merať azda iba veľkosťou lásky.

Ježiš Kristus povedal: Nik nemá väčšej lásky ako ten, kto dá život za svojich priateľov. Teda čím viac dáva niekto zo svojho života za priateľov, tým dokonalejšie žije svoje povolanie. A to je možné uskutočniť v každom stave: tak v manželstve či rodine alebo zvláštnym spôsobom v r e h o l n o m živote či k ň a z s t v e. Ten ktorý volá, je Ježiš Kristus. On povedal svojim apoštolom: Nie vy ste si vyvolili mňa, ale ja som si vyvolil vás!

Som povolaný stať sa kňazom, reholníkom, reholnou sestrou?

Kolík z nás si azda položia túto otázku. Volá ma On? Keby som len vedel, že to Pán Boh tak chce? Čo odpovedať? Nečakajme telegram z neba, nečakajme zázraky! Boh nerobí zázraky tam, kde stáčí ľudský rozum a prirodzené prostriedky! Je pravdou, že Boh môže niekoho

povolať aj mimoriadne, nečakane. Takým bolo povolanie švätého Pavla. Avšak k zasväteniu sa Bohu celým životom nás poľováva nenápadne. V tichosti necháva v nás dozrieť ryšlienku: Staran sa knazom na celý život!

Osobitnou výzvou boli povolani aj apoštolí: Poďte za mnou a uručím vás rybármi ľudí! Táto Ježišova výzva vytrhla tvrdých galilejských rybárov z každodenného života. Opustili siete a išli za Ním. Aj dnes Kristus kráča popri nás. Vo všeobecnosti sa odlišuje od rybárov. Azda máme iné plány a ambície. Veď žijeme aj v inej dobe. Avšak Kristus je ten istý a znova opakuje: Poďte za mnou, poďte nasledovať!

Nezačuli sme tento hlas aj my ako vnútorný pocit, vnútorné volanie prostredníctvom Krihy, modlitby, počas svätej omše, či v chorobe alebo za iných okolností?

Možno sme aj počuli, ale máme strach. Bojíme sa na to myslieť, ľakáme sa ťažkostí, ktoré sú spojené s takýmto povolaním. Na čo ešte života a do takej neistoty! Všetko nechať, "spolahať" sa len na Ježiša Krísta! Čo povedia moji priatelia a ostatní? Možno nám to pripadá strašne a utekáme pred výzvou íať sa do služby Bohu. Boh však nikoho nerúti. Máme slobodu pozvanie prijať alebo si zvolit inú cestu. V každom prípade Božie volanie k bezvýhradnej Božej službe by sme nemali prenáhlene a bez rozmyšľania odmietnuť, avšak na druhej strane naše "áno" by malo byť v prvom rade slobodným rozhodnutím. Netreba sa priťom báť a netreba ani dramatizovať, i keď povedať Bohu svoje "áno" nie je niekedy jednoduché. Niektorí ho vyšlovia až po mučivom rozhodovaní. Tě najná vtedy, ak ich Božie volanie prekvapilo a ak už mali iné plány.

Toto "áno" môže z človeka s Božou pomocou urobiť apoštolu, ktorý sa rozdáva všetkým. Apoštolu, ktorý prostredníctvom Kríštovej Cirkvi pomáha dvíhať a posväcovať. Ak sme úprimí a veľkodušní voči Bohu, ako môžeme pochybovať, či aj Boh bude taký voči nám? Kolkokrát povedal tým, ktorých si vyvolil a poveril ich poslaním: Neboj sa, ja som s tebou! Ja budem s vami!

Každé povolanie je veľké a posvätné, ak ho prijíme podľa Božej vôle a s láskou. Ono je tou odpoveďou, ktorá dáva perspektívu nádeje a dôvery v budúcnosť sveta. Naše povolanie je základom tej nádeje a dôvery, o ktorých tak často hovorí pri stretnutiach s mladými Svätý Otec. Jeho slová, ktoré povedal minulú stredu študentom, zhromaždeným v svätopeterskej lazilike, môžu byť pre nás výzvou k odpovedi životu a budúcnosti sveta. Pretože - ako povedal Svätý Otec - je to budúcnosť a život, ktorý máte pred sebou, ako úlohu čo na vás čaká, ako ideál ktorý chcete uskutočniť, ako povolanie ktoré chcete splniť pod Božím pohľadom pre vaše dobro, pre spravodlivejšiu spoločnosť a pre svätejšiu Cirkev!

VR, 26.3.85-sl.

Vatikan: V pondelok 26.3.1985 prijal Svätý Otec na nástupnej audien-
cii nového veľvyslancu nezávislého ostrova Maurícius, ktorý vo svo-
jom prejave pozval Svätého Otca, aby navštívil jeho rodný ostrov.

Ekvádor: Ján Pavol II. je od nedele 25.3.1985 čestným ekvádorským
občanom. V príslušnom dekréte, ktorý podpísal ekvádorský prezident,
sa zdôrazňuje pastoračná, výchovná a sociálnoprospešná práca, ktorú
Svätý Otec vykonal v priebehu svojej návštevy v tejto krajine.
V dekréte sa spomína jeho sústavné a neúnavné úsilie o svetový mier
a o medzinárodný dialóg.

KRISTUS - VEĽKNÁZ, SPÁJAME SA S TVOJOU OBETOU.
SKRZE ňU NÁS ZACHRÁŇ, POSVÁĎ A ZJEDNOT!

Redakcia slovenského programu Vatikánskeho rozhlasu uvádza

Stretnutie mládeže sveta so Svätým otcom na Kvetnú nedeľu 1985.

V týchto dňoch ste zaiste počúvali z rozhlasových prijímačov správy o veľkom medzinárodnom stretnutí mládeže s Jánom Pavlom II., ktoré sa konalo v Ríme v dňoch 30. a 31. marca v rámci Medzinárodného roku mládeže. Za 6,5 roka svojho pontifikátu Ján Pavol II. mal už vyše 350 veľkých stretnutí s mladými ľuďmi po celom svete. Tohotočné stretnutie pri príležitosti Kvetnej nedeľe, na ktorom sa zišlo vyše 250 000 chlapcov a dievčat zo 70 krajín všetkých svetaadielov, patrí k najvýznamnejším. Na stretnutí sa zúčastnila v mene Vás všetkých, čo ste nemohli a nesmeli prísť do Ríma, skupina slovenských chlapcov a dievčat zo zahraničia. Na stretnutí, ktoré mala skupina v sobotu predpôludním v Slovenskom ústave sv. Cyrila a Metoda v Ríme, otec Danián mal rozhovor s jedným slovenským dievčatom a s jedným slovenským mládencom zo zahraničia.

- Máme tu pred mikrofónom dvoch mladých ľudí zo zahraničia, jedného z Nemecka a druhého zo Švajčiarska, ktorí sa chcú s Vami rozdeliť o svoje prvé dojmy zo stretnutia mládeže so Svätým Otcom. Uvedú Vás aspoň čiastočne do nálady, aká panovala v Ríme v sobotu a nedeľu, 30. a 31. marca 1985. Mohla by si sa predstaviť mladým slovenským poslucháčom?

Volám sa Katarína, mám 29 rokov a pracuje ako úradníčka.

- Predstav sa, prosím Ťa, aj Ty!

Ja sa volám Ján, mám 27 rokov a študujem teológiu vo Švajčiarsku.

- Kedy si pricestovala do Ríma a čo Ťa sem priviedlo?

Do Ríma som prišla 29. marca, deň pred stretnutím a priviedlo ma sem vyzvanie Svätého Otca. Nemohla som sa nezáúčastniť na tomto veľkolepom podujatí, mám tú možnosť. /dievča/.

- Čo očakávaš od tohto stretnutia mladých ľudí v Ríme?

Je to krásna vec, keď Svätý Otec pozve mládež z celého sveta, aby sa spolu stretla, aby sa spolu modlila, aby aj spolu ukázala svoju spolupatričnosť a svoju vôľu pre budovanie mieru na svete a budovania lepšieho sveta a treba aj slovenskú mládež - ktorá sa nemohla zúčastniť bohužiaľ - určitým spôsobom reprezentovať. /chlapec/.

- Stretnutie sa deje v rámci Medzinárodného roku mládeže. Aký význam má podľa teba tento rok mládeže?

Medzinárodný rok mládeže je podľa mňa výzvou pre všetkých mladých ľudí, aby si uvedomili, že sú nádejou ľudstva, že majú možnosť urobiť svet lepším a ako veriaca, ako kresťanka-katolíčka si myslím, že predovšetkým veriaca mládež by si mala uvedomiť v tomto roku, že ona je budúcnosťou Cirkvi, že si musí viac, intenzívnejšie uvedomiť svoju zodpovednosť, vyvíjať aktivity, aby to pášili v rámci členmi Cirkvi, ale nositeľmi nádeje a lásky! /dievča/.

- Čo by mohla podľa Teba podniknúť slovenská mládež cez tento Medzinárodný rok mládeže?

Možností nie je momentálne veľa, ale myslím si, že keď sa bude môdliť za vydarenie tohto stretnutia a za vydarenie ďalších stretnutí mládeže so Svätým Otcom a týmto bude ukazovať hlavne svoju solidaritu s nami, tak už bude urobiť snáď viac ako si myslíme! /chlapec/.

- Hovorí Ti niečo osobnosť Jána Pavla II.?

Ján Pavol II. je najvyšším predstaviteľom, hlavou katolíckej Cirkvi, zástupcom svätého Petra a zástupcom Ježiša Krista. Ako človek je veľkým vzorom pre všetkých, pre mladých i starších. Osobne si na ňom veľmi vážim a veľmi obdivujem jeho lásku, jeho súcit s trpiacimi, jeho schopnosť priblížiť sa k všetkým, bez ohľadu na vek, na národnosť. /dievča/.

- Stretnol si sa už niekedy s Jánom Pavlom II.? Ako na Teba zapôsobil?

Mal som možnosť viackrát sa s ním osobne stretnúť. Najprv to bolo len na audienciách, keď sme mali napr. tábory slovenskej mládeže tu a pred rokom som mal možnosť dokonca dva razy sa s ním stretnúť. Najprv to bolo vo Švajčiarsku, keď navštívil našu univerzitu vo Freiburgu a potom som mal možnosť ako švajčiarsko-slovenský gardista sa s ním stretnúť počas troch mesiacoch v službe /vo švajčiarskej garde- pozn. pis./. Zapôsobil na mňa - samozrejme ako na všetkých druhých ľudí - a padlo mu viditeľne dobre, že sa mohol raz aj so švajčiarskym gardistom rozprávať po slovensky, vo svojej materčine! Dojem mám veľa, ale myslím, že tie najhlavnejšie som povedal. /chlapec/.

- Čo povieš na to, že do Ríma prišlo 5 000 mladých ľudí z Juhoslávie, Poľska, Maďarska a z Československa nikto?!

To je rukolapný dôkaz toho - bohužiaľ - že situácia je najhoršia v Československu, že tu sa kladú najväčšie prekážky prejavu svojej viery, svoje presvedčenie! /dievča/

- Čo by si odkázal svojim mladým priateľom na Slovensku?

Chcel by som im odkázať hlavne to, že tu na Západe je veľa mladých ľudí, veľa mladých Slovákov, ktorí na nich myslia, aby boli pevní vo svojej viere, vo svojich ideáloch a sme presvedčení, že raz ten svet sa zlepší a že raz mladá celého sveta sa budú môcť zúčastniť na stretnutí a že hlavne mládež, keď ju Svätý Otec pozve, bude môcť prísť do Ríma a vyznávať pred celým svetom svoju vieru!

Aj slovenská mládež zo zahraničia mala na stretnutí svoj prejav a Svätý Otec s veľkým dôrazom hovoril o tých mladých ľuďoch, čo nemohli byť prítomní na tejto historickej udalosti. Toto stretnutie mladých so Svätým Otcom bude bezpochyby začiatkom čohosi nového v živote mladých ľudí na celom svete - a teda i u nás!

V sobotu na stretnutí Svätého Otca, dvestotisíc mladých ľudí, na obrovskom námestí pred Lateránskou bazilikou sv. Jána, skandovalo v najrozličnejších rečiach najvýznamnejšie ľudské slovo P O K O J . Na druhý deň, na Kvetnú nedeľu, cez svätú omšu na námestí sv. Petra Svätý Otec predstavil 250 000 mladým ľuďom Ježiša Krista ako základ pokoja a ľudskej existencie. Vo svetle jeho slov bolo možno naplno pochopiť aj heslo celého stretnutia, ktoré účastníci nosili napísané na šatkách, založených na krku: "KRISTUS JE NÁŠ POKOJ!"

Pri príležitosti tohto dejinného stretnutia Svätý Otec napísal osobitný list chlapčom a dievčatám celého sveta. Je to prvý raz v dejinách Cirkvi, že sa pápež osobitným listom obrátil na mládež. Pousilujeme sa list čím prv preložiť a poslať Vám ho, aby ste mohli uvažovať o jeho posolstve.

List Svätého Otca je rozhovorol Krista s dresným mladým človekom na základe evanjelia.

Kedže nadčas treba skončiť, k veľkonočným sviatkom Vám prajeme spolu so Svätým Otcom Jánom Pavlom II., aby Kristus bol pravým pokojom Vašich mladých srdc, aby Kristus bol nádejou na rozriešenie Vašich problémov, aby Kristus bol láskou, ktorá Vás bude denne premieňať na nových ľudí.

P r v é veľké stretnutie s Jánom Pavlom II. bolo v sobotu, 30.3.85 popoludní na obrovskom námestí pred Lateránskou bazilikou sv. Jána. Tam sa mohlo vidieť, čo je to pokoj. Všetko prekypovalo radosťou, šťastím, mladostou. Stretlo sa tu vyše 200 000 mladých z celého sveta, ktorí sa cítili takí blízki, ako keby sa boli oddávna poznali. Spájali nás veľké ideály s Jánom Pavlom II. Slovo POKOJ sa tam spievalo, skandovalo, pokoj tam bol v túžbach a piesňach dvesto tisíc mladých srdc.

Svedectvá, ktoré povedali mladí ľudia z rozličných krajín, leteli námestím a zmocňovali sa nás všetkých. Ako prvý prehovoril mladík zo severného Írska, kde už celé roky zúri občianska vojna. Povedal:

Mám 23 rokov. Už ako malý chlapec som skúsil strašné veci: strieľanie, útoky, vojsko, chaos na uliciach. Takmer všetci členovia našej rodiny boli jeden po druhom väznení, vypočúvaní, bití. V takej situácii som skončil štúdiá, vnútorne rozorvaný, v rozpore so sebou a s inými. Nič ma nezaujímalo. Mohla byť ideálom môjho života vojna, nenávisť? Nebolo už naozaj nijakého záblesku niečoho lepšieho? Takéto otázky som si kládol nielen ja, ale toľko mladých ľudí, ktorí hľadali zmysel života.

A odpoveď? Prišla, Svätý Otče! Stretli sme Ježiša Krista, každý svojím spôsobom. On nás spojil, preňho sme sa zriekli nenávisti, násilia a rozhodli sme sa realizovať vo svojom živote odkaz Jeho pokoja. Namiesto pušky chytili sme sa inej zbrane: l á s k y, ktorá tiež vyžadovala veľké násilie, ale v o č i s e b e, aby sme boli schopní urobiť všetko. Postupne sa nám podarilo vidieť vo vojakoch, ktorí hliadkovali na uliciach nášho mesta, bratov a nie nepriateľov. Začali sme rúcať prekážky rôzneho druhu. Skusujeme, že pokoj a svornosť sú možné aj medzi ľuďmi, čo boli po stáročia rozdelení. A skutočne, dnes žijeme v úprimných vzťahoch s mladými ľuďmi anglickej národnosti - niektorí sú tu dnes so mnou na tomto námestí. Spája nás snaha budovať a zjednotiť celý svet, v ktorom by panovala láska. Sme rozhodnutí kráčať za Ježišom Kristom, aby zavládol pokoj nielen v našej vlasti, ale na celom svete!

Z tohto svedectva írskeho mladíka jasno vidno, že Kristus a jeho láska odstraňuje všetky prekážky, vie povzniesť, premieňať ľudí. Potvrdilo to aj svedectvo mladého Poliaka, ktoré pred Svätým Otcom na námestí prečítalo jedno poľské dievča:

V decembri 1981, len čo u nás vyhlásili vojnový stav, dostal som sa s dvoma svojimi kolegami z univerzity do väzenia. Hodili nás do spoločnej cely. Jedného po druhom nás brali na výsluch a niekedy nás aj bili! Najmä jeden zo strážnikov si nás často "podával". Keď prišiel Štedrý deň, ako je to u nás v rodinách zvykom, rozdelil som si s obidvoma priateľmi oplátku na znak toho, že sme v spoločenstve s Kristom, ktorého narodenie ideme sláviť. Pozvali sme aj spomínaného strážnika, aby si rozlomil s nami oplátku. Najprv sa na nás prekvapene pozrel, potom odmietol a začal klieť. Od tej chvíle sme sa zaňho neprestajne m o d l i l i, aby mu Boh zjavil svoju pravdu a pokoj, ako to urobil s nami.

Po niekoľkých mesiacoch, pri príležitosti Veľkej noci, znova sme pozvali do cely strážnika, aby sa s nami zúčastnil na výmene veľkonočného vajíčka, ako je to u nás zvykom. Tento raz prijal a so slzami v očiach jedol s nami veľkonočné vajíčko pokoja. Odprosil nás, že s nami v prvých mesiacoch zle zaobchádzal. Odvtedy každý večer pred skončením služby modlil sa s n a m i v c e l e! Pochopili sme, že ozajstné zjednotenie medzi ľuďmi a teda p r a v ý p o k o j je j e d i n e K r i s t u s a o ň o m všade a pred všetkými vydávame svedectvo.

Takýchto svedectiev z úst mladých ľudí rozličných národností odznelo v prítomnosti Svätého Otca mnoho. Potom mal prejav aj sám Ján Pavol II. Časté prerušovanie Svätého Otca volaním na slávu a spievaním hesla POKOJ bolo čosi prirodzené. Mladí tleskali, mávali šatkami, transparentmi, zástavami a zástavkami.

My, Slováci, sme boli dosť blízko tribúny, mávali sme s l e v e n - s k o u z á s t a v o u a transparentom, na ktorom bol nápis :
S L O V Á C I P O Z D R A V U J Ů S V Ä T É H O O T C A !

Vo svojom prejave k mladým Svätý Otec prakticky rozvil jeiné slovo, ktoré je pre život každého človeka veľmi dôležité: ú č a s ť ! Mať účasť značí byť a žiť s inými a ostať pri tom sebou samým. Značí tiež d e l i ť s a s i n ý m i o dobrá a usilovať sa o tie isté ideály a hodnoty.

Svätý Otec poukázal hneď na prax. Ponaajprv na rodinu. Tam má človek - manžel, manželka, rodičia, deti - najväčšiu účasť i na živote iných. ZALOŽTE SI ZDRAVÉ RODINY! - prízvukoval Svätý Otec. Zdravá rodina je zárukou spokojnosti manželov a najväčším darom, aký môžu dať rodičia deťom!

Svätý Otec hovoril ďalej o účasti na živote Cirkvi, o svätej omši, kde majú kresťania účasť na hostine, na ktorú nás pozýva sám Kristus a ktorá nás spája v jednu rodinu. Z účasti na krste a svätej omši vyplýva potom účasť na Kristovom poslaní, účasť na apoštoláte Cirkvi.

Ďalšie stretnutie Svätého Otca s mladými bolo na druhý deň, na Kvetnú nedeľu predpoľudním, na námestí sv. Petra. Pod talianskym nebom, v zlatých lúčoch slnka, zmestilo sa tam okolo 300 000 mladých srdc. S transparentami, zástavami a zástavkami z predošlého dňa pribudlo na tisícky palmových ratolestí a olivových ratólietok. Desiatky gitár zo zosilovačov a tisícky hrdiel nadšene spievalo HOSANNA, keď Svätý Otec kráčal námestím smerom k oltáru. V ňom sme priam videli, že Kristus je náš pokoj, že bez neho pokoja nebude.

Vráťme sa ešte na chvíľu pred Lateránsku baziliku, kde sa odohrali epizódy, ktoré majú pre nás Slovákov mimoriadny význam:

Pri konci stretnutia mládeže s Jánom Pavlom II. desať slovenských bohoslovcov z Ríma prinieslo pred Svätého Otca veľký, asi 4 m vysoký kríž. Je to kríž, ktorý sa týčil v bazilike sv. Petra počas celého Svätého roku 1983-84. Vlní, na Kvetnú nedeľu, na veľkom, 250 000. stretnutí mládeže na námestí sv. Petra, Ján Pavol II. odovzdal tento kríž mladým, aby s ním kráčali životom. Kríž prešiel odvtedy viacerými štátmi.

Keď slovenskí bohoslovci priniesli na tribúnu kríž, pred mikrofón predstúpil nemecký mladík a napínavo rozprával o tom, ako sa im podarilo vlní preniesť tento kríž aj do Československa. Prišli s ním až do Prahy k pánu kardinálovi Tomáškovi. Spolu s ním sa pred krížom modlili a potom spolu debatovali. Veľmi na nich zapôsobili slová pána kardinála, keď hovoril:

VEĽA ROBÍ TEN, KTO PRACUJE PRE BOŽIE KRÁĽOVSTVO. VIAC ROBÍ TEN, KTO SA ZAŇ MODLÍ. NAJVIAC VŠAK ROBÍ TEN, KTO ZAŇ TRPÍ!

Hneď potom predstúpil pred mikrofón urastený slovenský mladík zo Švajčiarska. Uistil Svätého Otca, že slovenská mládež vo vlasti i v zahraničí je mu v e r n á a o d d a n á ! Vyslovil ľútosť nad tým, že z Československa n e s m e l p r í s ť n i k t o z m l a d ý c h ! Dotkol sa i smutnej náboženskej situácii v rodnej vlasti a s dôrazom povedal Svätému Otcovi:

TAK RADI BY SME VÁS SPREVÁDZALI NA CESTE PO NAŠEJ VLASTI, kam Vás pozval pánkardinál Tomášek! Túto žiadosť podpísalo i tisíce mladých ľudí z Československa.

Ako odpoveď Svätý Otec dôrazne vyzval prítomných, aby pozabúdali na tých mladých ľudí, ktorým nebolo dovolené prísť na toto stretnutie. V jeho mysli a srdci boli ste vtedy osobitne prítomní aj Vy! A boli ste prítomní aj v tých státisícoch mladých ľudí, ktorí Vám tleskali. S podobnou výzvou sa Svätý Otec obrátil aj na prítomných na námestí sv. Petra na Kvetnú nedeľu, hneď po svätej omši.

Cez svätú omšu, na obetovanie, niekoľko desiatok mladých ľudí donieslo Svätému Otcovi dary. Kráčali medzi nimi aj slovenský mladík a deva. Odovzdali Svätému Otcovi umeleckú ikonu sv. Cyrila a Metoda od známeho slovenského grafika a maliara Stana DUSÍKA.

Drahí mladí priatelia, počas stretnutia sa rozdalo mladým ľuďom z celého sveta tisíce exemplárov listu slovenskej a českej mládeže Svätému Otcovi v talianskej reči. A tak, aj keď ste nesmeli byť prítomní fyzicky v Ríme, boli ste tam prítomní duchovne, boli ste zahrnutí láskou Svätého Otca a mládeže celého sveta! Je to láska, ktorá pramení z Krista. Žiame túto Kristovu lásku a vybudujeme lepší svet a ju nás!

VR, 9.4.85-sl.

- o -

Z reportáže o sobotnom stretnutí Svätého Otca s mládežou na vlnách Vatikánskeho rozhlasu vyberáme:

Janko Bernadič, mladý Slovák zo Švajčiarska, pozdravil Svätého Otca a mládež v mene mladých zo Slovenska, ktorí nemohli prísť do Ríma:

Drahý Svätý Otec- beatissimo Padre, e carissimi, giovanni amici.... a milí mladí priatelia!

Sme presvedčení, že nemusíme zvlášť zdôrazňovať, s akým nadšením sme my, mladí Slováci, privítali vyhlásenie Medzinárodného roku mládeže a výzvu Svätého Otca k jednote všetkých, najmä mladých. Prišli sme do Ríma, aby sme vyjadrili našu solidárnosť s mládežou celého sveta a nádej v budúcnosť Cirkvi a zároveň Vás chceme informovať a uistiť, že aj my, Slováci, ktorí žijeme v zahraničí, nie sme indiferentní voči neblahej situácii vo svete, voči nespravodlivostiam, ktoré sa páchajú na nových generáciách, na nás všetkých!

Prišli sme sem z rôznych častí sveta. Žiaľbohu, nie sú tu s nami naši bratia a sestry zo Slovenska, z našej vlasti. Avšak sme tu my, aby sme aj v ich mene mohli pozdraviť Svätého Otca a vás všetkých, drahí mladí priatelia!

Ako viete, v našej vlasti náboženský život sa stretáva s veľmi vážnymi ťažkosťami, ale i napriek tomu mnohí mladí chcú žiť podľa Krista a svedčiť o ňom, že jedine On je cesta, pravda a život, že jedine On je pokoj, ktorý vyviera z lásky, ktorou je On sám.

Svätý Otče, chceme verejne vyznať, že Vás máme radi a sľubujeme Vám i celej Cirkvi vernosť a poslušnosť! Ako radi by sme Vás sprevádzali na ceste do našej vlasti, kam Vás pozval pán kardinál Tomášek. Túto radosť podpísali tisíce a tisíce mladých ľudí. Nechceme a nemôžeme zakrývať oči pred skutočnosťou; žiaľbohu aj u nás je dosť mladých, ktorých pod tlakom každodennej tvrdej skutočnosti zachvátil strach pred budúcnosťou a znechutení podľahli alkoholizmu, strácajú hodnoty svojej mladosti v bezmyšlienkových, často zhýralých zábavách.

My mladí slovenskí kresťania, verní dedičstvu našich apoštolov sv. Cyrila a Metoda, nestrácame nádej lebo vieme, že sme v rukách Božích. To nás tiež učí naša nebeská Matka a patrónka nášho národa, Matka Sedembolestná, stojaca pod krížom, či držiaca v lone mrtve Ježišovo telo. I to je akoby symbolom našej situácie. My však pevne veríme, že tento Ježiš vstal z mrtvych, že nás všetkých spája v neustálom úsilí budovať lepší a spravodlivejší svet a nás pobáda vziať každý deň svoj kríž a obetovať sa za druhých. Kristus je náš pokoj! Koniec.

K o m u n i t a " S T R E T N U T I E "

ktorú v roku 1979 založil don Pierrino Gelmini v Molino Cila /?/, v provincii Terni v Španielsku, na pomoc toxikomantom, znamenajú záchranu aj pre dnes 24-ročného Janyho Angelu.

Jany bol pred piatimi rokmi úplne v moci drogy. Zdalo sa, že už niet východiska. Sám hovorí:

Sedem rokov som myslel na heroín a niekoľkokrát ma to stalo takmer život. Napriek tomu som dávky heroínu stále zvyšoval. Až raz, jeden deň, keď som sa pozrel do zrkadla, pochopil som, že takto to už ďalej ísť nemôže, že musím niečo robiť.

V novembri 1979 sa Jany rozhodol prijať pomoc komunity dona Gelminioho. Počas liečebného pobytu v komunite, v ktorom majú svoje miesto - samozrejme na záseade úplnej dobrovoľnosti - i stretnutia v tzv. sále ticha, kde sa medituje v tichu a skrytosti pred svetom, ktorý mu ponúkal heroínový ošial, sa popri úspechu v liečení zrodila aj iná vec. Jany hovorí:

Ak by som mal použiť vaše slová, tak by som povedal, že som stretol Boha. Mňa, ktorý som popieral všetko, ktorý som nikdy neveril kňazom v Cirkevi, som zrazu začal čítať Bibliu a evanjeliu. Na začiatku som nepovedal nikomu nič. Ani donovi Pierrinovi, ani ostatným chlapcom, lebo som som nebol istý tým, čo som cítil, že sa robí vo mne. Ale každým dňom tento pocit bol silnejší a ja som sa stával iný.

Zdalo sa mi veľmi podivné, že ostatní nepýtali odo mňa nič za lásku a pochopenie, ktoré mi dávali. Pochopil som, že to bola láska a pochopenie, vychádzajúce z viery, ktoré mi znovu vrátili život.

Jany sa nezavrel ani pred Božím volaním, ktoré sa zrodilo v jeho duši v tichu a skrytosti komunity "Stretnutie", v prostredí lásky, vytvorenou jeho spolubratmi. Dnes spolu s ďalšími tromi členmi komunity študuje teológiu na pobočke Lateránskej univerzity v Terni a chce sa stať diakonom.

Pred piatimi rokmi toxikoman a praktický ateista Jany už v takmer beznádejnej situácii sa chytil pomocnej ruky, podávanej mu donom Gelminim. Záchranu jeho života - nielen časného, ale isté i večného - bola podmienená tým FIAT, ktoré kedysi povedala Paína Mária anjelovi a ktoré cez ANO povedané Božej vôli donom Gelminim, vytvorilo komunitu stretnutia!

Dnes toto Máriine fiat cez áno, povedané Božej vôli Matkou Terevou a jej sestrami, zachraňuje státisíce najbiednejších na celom svete, dávajúc im to najnutnejšie pre život. V týchto mesiacoch toto Máriine fiat zachraňuje cez "áno", povedané Božej vôli, miliónmi kresťanov najmä Západnej Európy, milióny etiopčanov od smrti hladom. A kto môže spočítať, koľko dobra bolo vykonané skrze toto áno v histórii?

Budeme môcť aj my povedať, že aj cez naše ÁNO, povedané Božej vôli, sa zmenilo v nás a v našom prostredí niečo k lepšiemu?

Prichádza Advent. Doba, ktorá nás volá v tichu a skrytosti pripraviť sa na príchod Spasiteľa, čerpať z hĺbky udalosti zvestovania, žiť svoje kresťanstvo, žiť príkaz lásky. Máriino FIAT nabáda aj nás povedať n a š e f i a t : Staň sa, Pane, Tvoja vôľa! Daj mi milosť poznať ju a uskutočňovať!

VR, 27.11.84-sl.

Oddelenie informácií pri OSN vydalo v týchto dňoch v New Yorku rezolúciu, ktorú odsudzuje každé zhromaždenie, v ktorej odsudzuje všetky druhy náboženskej neznášanlivosti a diskriminácie. S textom Rezolúcie nás oboznámi mníchovský dopisovateľ Anton HLINKA.

V januári pred tromi rokmi oddelenie informácií pri OSN vydalo rezolúciu, ktorou sa odsudzuje akýkoľvek druh náboženskej neznášanlivosti a diskriminácie kvôli náboženstvu alebo viere. Rezolúciu odsúdžalo generálne zhromaždenie počas prvej časti 36. zasadania, trvajúceho od 15. septembra do 18. decembra 1981.

V prvej časti dokumentu sa hovorí o dôvodoch, na základe ktorých k rezolúcii prišlo a po nich nasleduje osem článkov, špecifikujúcich ľudské práva v oblasti náboženstva. Pre svoju mimoriadnu dôležitosť a veľkú mravnú autoritu si táto rezolúcia zasluhuje väčšiu publicitu, akaj sa jej doteraz dostalo. Prečítame Vám teraz v doslovnom preklade oných osem článkov, ktoré patria medzi to najjednoduchšie, čo sa kedy v Spojených národoch na túto tému povedalo a odhlasovalo.

REZOLÚCIA OSN

proti náboženskej neznášanlivosti a diskriminácii.

Článok 1.

1. Každý človek má mať právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva. Toto právo zahŕňa slobodu voľby náboženstva alebo viery ako aj slobodu individuálne alebo aj spoločne s inými verejne alebo súkromne vyznávať svoje náboženstvo alebo vieru, bohoslužbou, zachovávaním predpisov v praktickom živote a v učení.

2. Na nikoho neslobodne vyvíjať nátlak, obmedzujúci slobodnú voľbu náboženstva alebo viery.

3. Sloboda prejavu náboženstva alebo viery sa môže podrobiť iba takým obmedzeniam, ktoré sú v súlade so zákonom, majúci za cieľ ochrániť verejnú bezpečnosť, poriadok, zdravie, mravnosť alebo ostatných základných práv a slobôd. Nikto nesmie byť diskriminovaný zo strany štátu alebo akejkoľvek inštitúcie, ani skupinami osôb alebo jednotlivými osobami kvôli náboženstvu alebo viere.

Článok 2...

Vzhľadom na túto deklaráciu výraz "neznášanlivosť a diskriminácia kvôli náboženstvu alebo viere" znamená akékoľvek rozlišovanie, vylučovanie, obmedzovanie alebo uprednostňovanie kvôli náboženstvu alebo viere, majúce za cieľ alebo ako účinnok anulovanie alebo sťažovanie uznávaní, užívania alebo uplatňovania ľudských práv a základných slobôd na základe rovnosti.

Článok 3.

Keďže diskriminácia kvôli náboženstvu alebo viere je urážkou ľudskej dôstojnosti a znehodnotením princípov Charty Spojených národov, odsudzuje sa ako narušenie ľudských práv a základných slobôd, vyhlásených vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a podrobne rozvedených v medzinárodných dohodách o ľudských právach a odsudzuje sa ďalej ako prekážka priateľských a mierových vzťahoch medzi národmi.

Článok 4.

1. Všetky štáty majú robiť účinné opatrenia na zamedzenie a vylúčenie diskriminácie kvôli náboženstvu alebo viere pri zavádzaní a uplatňovaní ľudských práv a základných slobôd vo všetkých oblastiach občianskeho, hospodárskeho, politického, sociálneho a kultúrneho života.

2. Všetky štáty majú vyvinúť čo najväčšie úsilie, aby vyniesli také zákony, ktoré by vylúčili každý druh diskriminácie a vytvorili všetky potrebné opatrenia na prekonanie intolerancie voči náboženstvu alebo viere. Ak je treba, aby zrušili i zákony opačné.

Článok 5.

1. Rodičia, prípadne zákonní poručníci dieťaťa majú právo usmerniť život v rodine v súlade so svojim náboženstvom alebo vierou so zreteľom na mravnú výchovu, ktorú by podľa ich mienky dieťa malo dostať.

2. Každé dieťa má mať právo na výchovu v oblasti náboženstva alebo viery v súlade so želaním rodičov prípadne legálnych poručníkov a neslobodno ho nútiť k vyučovaniu takého náboženstva alebo viery, ktoré sú v rozpore so želaním viery alebo zákonných poručníkov. Rozhodujúcu rolu má pritom hrať všestranné dobro dieťaťa.

3. Dieťa sa má chrániť pred akoukoľvek formou diskriminácie kvôli náboženstvu alebo viere. Má sa vychovávať v duchu porozumenia, znášanlivosti, priateľstva medzi ľuďmi, mieru a všeobecného bratstva, ďalej v duchu rešpektovania slobody náboženstva alebo viery iných a v plnom vedomí, že jeho energia a schopnosti sa majú zasvätiť službe spoluľuďom.

4. V prípade dieťaťa, ktoré nie je v opätare rodičov ani zákonných poručníkov, treba zohľadniť jeho výslovné želanie a každý prejav jeho želaní v oblasti náboženstva alebo viery, pričom vedúcou zásadou činnosti nech je všestranné dobro dieťaťa.

5. Život podľa predpisov náboženstva alebo viery v ktorom sa dieťa vychováva, nesmie škodiť jeho telesnému alebo psychickému zdraviu ani brzdiť jeho všestranný vývoj, pričom treba mať na zreteli prvý a tretí článok tejto Deklarácie.

Článok 6.

V súlade s prvým článkom tejto Deklarácie a v zmysle opatrenia prvého článku, odstavec 3, právo na slobodu mienky, svedomia, náboženstva alebo viery má okrem iného zahŕňať aj tieto slobody :

a/ Odbavovať bohoslužby alebo sa zhromažďovať k svojej viery ako aj zakladať a udržiavať strediská na tieto účely.

b/ Zakladať a udržiavať príslušné charitatívne alebo humanitné inštitúcie.

c/ Vyrábať, ziskávať a používať v patričnej miere predmety potrebné k obradom alebo zvyklostiam náboženstva alebo viery.

d/ Písať, zverejňovať a rozširovať náboženské publikácie v týchto strediskách.

e/ Vyučovať náboženstvo alebo vieru na miestach, vhodných na tento účel.

f/ Vyžadovať a prijímať dobrovoľnú finančnú pomoc od jednotlivcov a inštitúcií.

g/ Vzdelávať, ustanovovať, voliť a určovať vhodných ľudí za predstaviteľov toho-ktorého náboženstva alebo viery v súlade s ich požiadavkami a predpismi.

h/ Zavätiť sviatočné dni a vykonávať obrady v súlade s predpismi toho-ktorého náboženstva alebo viery.

i/ Naväzovať a udržiavať styky medzi jednotlivými osobami, spoločnosťami vo veciach týkajúcich sa náboženstva a viery na národnej a medzinárodnej úrovni.

Článok 7.

Práva a slobody, stanovené touto deklaráciou, sa majú zosúladiť s národným zákonodarstvom takým spôsobom, aby sa na ne v praktickom živote každý mohol odvolávať.

Článok 8.

Ani jeden bod tejto deklarácie sa nesmie vysvetľovať takým spôsobom, aby sa obmedzovali alebo porušovali práva, vyhlásené vo všeobecnej deklarácii ľudských práv a v Medzinárodných dohodách o nich.

- o -

~~Potiaľto~~ text deklarácie. Publikovala ho Organizácia Spojených Národov v New Yorku v januári 1982 pod č. GA/6546.

Preklad má neoficiálnu povahu v očakávaní, že sa objaví v slovenských oznamovacích prostriedkoch. Tó prirodzene neznamená, že by bol nepresný a azda rečovo nedôkladnejší ako mnohé dokumenty podobného druhu, publikované v oficiálnych tlačových orgánoch štátu.

Na záver jedno zistenie všeobecnej povahy :

Uznávanie práva na náboženstvo v tom zmysle, ako ho špecifikovali prečítané články a ako sa trochu všeobecnejšie definovalo vo všeobecnom vyhlásení ľudských práv, je b a r o m e t r o m s l o b o d y v š t á t e ! Ak náboženstvo potrebuje slobodu na rozvinutie svojej bláhodárnej činnosti, sloboda, resp. oslobodzovanie potrebuje náboženstvo!

- o - Anton H L I M K A ,
Hlas Ameriky- Mníchov, 1.85

Z ruženecových úvah kňaza POPIELUSZKA, niekoľko hodín pred smrťou v Bydgoszczi, 19.10.1984 :

Život treba prežiť dôstojne, lebo je iba jeden. Dnes treba veľmi hovoriť o dôstojnosti človeka, aby sa pochopilo, že človek presahuje všetko na svete, okrem Boha; presahuje múdrosť celého sveta. Zachovať dôstojnosť, aby sa mohlo zväčšovať dobro a premáhať zlo....

Premáhať zlo dobrom značí zachovať vernosť pravde. Pravda je veľmi citlivá vlastnosť nášho rozumu. Túžbu po pravde vstúpil do človeka samotný Boh, preto je v človeku prirodzená túžba po pravde a odpor ku lži. Pravda, podobne ako spravodlivosť, sa spojuje s láskou. A láska niečo stojí. Ozajstná láska je obetavá, preto i pravda musí niečo stať....

Aby sme premohli zlo dobrom, musíme sa snažiť o čnosť statočnosti. Čnosť statočnosti je víťazstvom nad ľudskou slabosťou, hlavne nad bážňou a strachom. Kresťan si musí pamätať, že báť sa musíme jedine zradu Krista za niekoľko strieborných prázdneho kludu. Kresťanovi nemôže postačovať iba odsudzovanie zla, lži, zbabelosti, zotročovania, nenávisť, násillia, ale on sám musí byť pravdivým svedkom, ohlasovateľom a obráncom spravodlivosti, dobra, pravdy, slobody a lásky. Tieto hodnoty si musí odvážne pripomínať pre seba i pre druhých.

Tygodnik powszechny, č. 46/84.

Jerzy Popieluszko sa narodil roku 1947 v roľníckej rodine, teológiu študoval vo Varšave, medzitým tri roky vojenskej služby, 1972 vysvätený za kňaza, pôsobenie vo Varšave a okolí, od roku 1980 vo farnosti sv. Stanislava Kostku. Dňa 19.10.1984 pri návrate z Bydgoszczi prepačnutý príslušníkmi poľskej polície, utýraný k smrti a hodný do priehradu na Visle pri Toruni. Pochovaný pri svojom kostole vo Varšave 3.11.1984.

- o -

Ideologické smernice OV KSS pre činnosť verejných inštitúcií :

- Naďalej usmerňovať cirkvi len na ich vnútornú činnosť tak, aby sa v maximálnej miere uskutočňovala len v cirkevných objektoch,
- aby sa nēzavádzali modernizačné aktivizujúce podujatia, ktoré tvoria potencionálnu základňu pre politickú a ideologickú infiltráciu veriacich občanov,
- aby sa neobnovovali zaniknuté formy cirkevného života.

Zvýšenú pozornosť v podmienkach okresov treba venovať :

- snahám politických klerikálov a tajnej cirkvi, ktorí v záujme zahraničných reakčných organizácií, za súhlasu a podpory Vatikánu a iných cirkevných centier, sa usilujú využiť náboženstvo na negatívne politické ovplyvňovanie našich občanov,
- snahám podporovať tie politicky progresívne sily v cirkvách, ktoré napomáhajú k ich vnútornej diferenciacii, zoslabovaniu a rozkladaniu tlaku medzinárodných centier na cirkvi, zamerané proti nášmu štátu,
- sledovaniu a vyhodnocovaniu činnosti laického apoštolátu v okrese,
- prehľbovaniu poznatkov o katechizácii v katolíckej cirkvi, najmä v jej zameraní na rodinu, malé spoločenstvá a mládež,
- využívaniu týchto poznatkov pre zvýšenie účinnosti pôsobenia našej propagandy,
- nepripustiť zneužívanie spoločenských záujmových organizácií pre zábery cirkvi,
- eliminovať vplyv cirkevných aktivistov v týchto organizáciách, najmä v ich funkcionárskom aktíve,
- znemožňovať, aby sa spoločensky aktivizoval náboženská charakter,
- dosiahnuť stav, aby svetonázorovú a ateistickú výchovu učitelia nerobili z prinútenia, zo strachu o učiteľské povolanie, aby ju nerobili s falošnou pretvárkou, ale z presvedčenia. Najsilnejším činiteľom v tomto smere je osobný príklad.

Oblasť duchovnej kultúry bola v minulosti doménou cirkvi. Tejto oblasti sa nevzdávajú ani dnes. Cez účasť laických aktivistov organizujú spevokoly, hudobné skupiny, získavajú mládež, snažia sa dávať lesk náboženským obradom a umocňovať tendencie tzv. kultúrno-výchovnej funkcie náboženstva.

M o d l i m e s a :

Najsvätejšia a Nepoškvrnená Panna Mária, naša predrahá Matka, ktorá si vždy bola pomocnicou kresťanského ľudu: dokáž najmä v dnešných časoch, že si ňou naozaj. Poníž nepriateľov našej svätej viery, znič ich zlomyseľné plány, osviet a posväcuj biskupov i kňazov, udržuj ich v jednote s Kristovým námestníkom, rímskym pápežom. Zachráň od nevery neopetnú mládež, napomáhaj sväté povolania a rozmnožuj počet Bohu zasvätených služobníkov a služobníc, aby sa ich pričinením kráľovstvo Ježiša Krista medzi nami udržovalo a rozširovalo až do najďalších končín zeme.

PRVÝ KROK K OZDRAVENIU NÁRODA :

ZMIERENIE S BOHOM A S NAŠÍM VYKUPITEĽOM JEŽIŠOM KRISTOM !

Redakcia mládežníckeho vysielania slovenského programu
Vatikánskeho rozhlasu vás víta pri prijímačoch s príspevkom
prof. Klementa Poláčka na tému

Problém nadmerného požívania liehových nápojov u mladých .

Prof. Poláček analyzuje nadhodený problém nie natoľko z hľadiska psychologického, ako skôr z hľadiska ľudského. Cieľom rozhovoru je, aby sa mladí vedeli uchrániť od nemierneho pitia alkoholických nápojov a pritom vedeli pomôcť aj svojím priateľom. Príspevok sme rozdelili na niekoľko bodov :

1. Alkoholizmus v súčasnej dobe.

Alkoholizmus je jednou z najhorších plág ľudstva. Naznačíme iba niekoľko štatistických údajov: vo Francúzsku zomiera ročne na následky nemierneho požívania alkoholu 30 000 ľudí a v Taliansku 20 000. Ešte horšie to vyzerá v Sovietskom zväze. Sovietsky denník "Izvestija" priniesol nedávno obsiahnu správu o alkoholizme. V článku sa konštatuje, že v ZSSR sa chronickí alkoholicy počítajú na milióny a že následky tejto situácie sú veľkou pohromou pre výrobu a pre spoločenský život, lebo 75 % vrážd, 80 % lúpeží a 90 % výčinov fetujúcej mládeže je zapríčinených nemiernym požívaním alkoholu.

Iný sovietsky denník - "Sovietskaja rossija" publikoval údaje, podľa ktorých sovietskí občania sú na prvom mieste na svete v požívaní tzv. superliehovín, čiže destilovaných výrobkov. Podľa denníka ročne pripadá 4,2 l čistého alkoholu na sovietskeho občana; 3,6 l na kanadského, 3,4 l na fínskeho a 3,2 l amerického občana. ..

Za týmito číslami stoja - prirodzene - milióny nešťastných manželiek a detí, ktoré nesú následky nemierneho pitia ich manželov alebo otcov, niekedy aj cez celé desaťročia. Preto nie div, že mnohí sociológovia pokladajú alkoholizmus za väčšiu plágu než je droga.

2. Tri postupné fázy prechodu k alkoholizmu.

Mierne požívanie alkoholu je spoločensky prijateľné. Veľmi ľudí požíva alkoholické nápoje s mierou a niť veľkého nebezpečenstva, žeby sa stali alkoholikmi. No aj medzi nimi je veľký počet tých, čo riskujú, že sa stanú závislými na alkohole. Inými slovami: iba ten, čo vôbec nepožíva alkohol, neriskuje, že sa stane alkoholikom! Pre tých, čo v akejkoľvek miere požívajú alkoholické nápoje, odborníci zaraďujú do troch skupín :

I. skupinu tvoria tí, čo požívajú liehové nápoje s mierou a nie sú závislí od alkoholu. Pracujú normálne a preto požívanie alkoholu neprináša starosti a nepríjemnosti ani v rodine ani v spoločnosti.

II. skupina ľudí je závislá na alkohole a požíva ho vo veľkej miere, najmä v spoločnosti. Ide však zvyčajne o liehové nápoje, ktoré obsahujú pomerne málo alkoholu, ako je napr. pivo a víno.

III. skupinu tvoria chronickí alkoholicy. Pijú najmä destilované liehové nápoje - a to zvyčajne osamote. V spoločnosti pijú iba pri kľúčnej zábave. U týchto ľudí sa následky alkoholu prejavujú veľmi nápadne - tak po zdravotnej ako aj po psychickej stránke. Zdravie majú podlomené a takmer niť v nich orgán, ktorý by nebol poškodený alkoholom. Aj ich duševné schopnosti sú postihnuté. Alkoholici majú nižšiu inteligenciu a v práci pôdávajú slabý výkon. Pokiaľ ide o ich psychickú stránku, sú náklonní k hypochondrii, k depresii, majú vystupňované pocity úzkosti a negatívnu predstavu o sebe samých.

Tieto tri skupiny ľudí prakticky predstavujú tri postupné fázy prechodu ku chronickému alkoholizmu. Rozdiel medzi týmito tromi fázami je veľmi zjavný v ročnom dôchodku spomínaných troch kategórií ľudí:

dôchodok ľudí II. skupiny je o polovicu menší ako u ľudí z I. skupiny a ročný dôchodok alkoholikov, patriacich do III. skupiny je o polovicu menší ako u ľudí čo patria do II. skupiny. Konkrétne:

Ak ročný dôchodok ľudí z I. skupiny je 30 000.- Kčs, dôchodok ľudí z II. skupiny je 15 000.- Kčs a ľudí z III. iba 7 000.- Kčs.

Vzniká otázka: Ktorí ľudia z I. skupiny sú v nebezpečenstve, že postupne prejdú do II. a potom do III. skupiny?

Táto otázka nás privádza k príčinám alkoholizmu. Osvetlíme si teda otázku: Kto je v nebezpečenstve stať sa alkoholikom? V tomto pohovore načrtne iba niektoré hlavné príčiny nadmerného požívania alkoholu - a to iba u mladých. Tým si zároveň objasníme, ktorí mladí ľudia sú v nebezpečenstve stať sa alkoholikmi.

Mnohí mladí ľudia - podobne ako dospelí - si myslia, že veľká dávka alkoholu im zaženie životné starosti. Je to preto, že zvlášť u mladých sa prejavuje pocit úzkosti. Dost často je na príčine aj psychologická depresia, prípadne neúspech v štúdiách. Pokiaľ ide o povahové príčiny, mladí čo pijú, sú poväčšine impulzívne, agresívne typy. Všetkým týmto mladým ľuďom sa zdá, že alkohol im zníži vnútorné napätie, zaženie pocit úzkosti a pozdvihne ducha.

Spomínané nezdravé javy u mladých ľudí sú zväčša zavinené ich rodinou. Na základe výskumov sa zistilo, že mladým ľuďom, ktorí sa oddávajú pitiu, chýba rodinné teplo, záujem zo strany rodičov a vôbec života a opora. Mladý človek, ktorý nie je psychicky včlenený do rodiny, hľadá oporu v spoločníkoch. A nájde ju predovšetkým u takých, akí je on sám, totiž u tých, ktorých rodina opustila. Potom začne s nimi piť a čoskoro aj nemierne.

Ako možno spoznať, či sme v nebezpečenstve stať sa alkoholikmi?

Sú isté znaky, podľa ktorých možno spoznať, že niekto sa dostáva do vleku alkoholu. Alkoholici, ktorí patria do anonynej spoločnosti alkoholikov, vypracovali 12 takýchto znakov alebo ukažovateľov. Ak niekto zodpovie pozitívne na štyri z nich, je vo vážnom nebezpečenstve upadnúť do alkoholizmu. Predložíme ich vo forme otázok:

- Rozhodli ste sa nepiť, napr. jeden týždeň, ale potom ste nevytrvali v predsa vzatí?

- Ak vás priatelia pripomenú, že by ste sa mali mierniť v pití liehových nápojov, podráždi vás to?

- Pokúšali ste sa už azda nahradiť liehové nápoje inými nápojmi, ale sa vám to nepodarilo?

- V poslednom čase sa zhoršili vaše problémy, ktorých príčina väzí v požívaní alkoholu?

- Závidíte tým, čo môžu piť liehoviny a nemajú

- V poslednom čase sa vám prihodilo, že ste pili liehové nápoje hneď ráno?

- Požívanie liehovín vám zapríčiňuje nepríjemnosti v rodine?

- Ak vás pri nejakej slávnosti neponúknu viac ráz nápojom, sám oň požiadate?

- Napriek svojej osobnej skúsenosti, tvrdili ste už pred inými, že by ste mohli prestať požívať liehoviny, keby ste to chceli?

- V poslednom čase sa vám azda prihodilo, že ste nemohli ísť do zamestnania, lebo ste požili príliš veľa alkoholu?
- V poslednom čase sa u vás prejavila amnézia, čiže krátkodobá strata pamäti alebo ťažkosť spomenúť si na niečo?
- == Nazdávate sa, že váš život by bol krajší, keby ste nepili liehovú nápoje?

Dôležitý bod: Čo tu podniknúť pre seba a pre iných?

V prvom rade treba upevniť a prehĺbiť rodinné vzťahy. Mladý človek musí hľadať a využiť všetky možnosti, čo mu poskytuje rodina; aby sa v nej cítil dobre. Okrem toho mladí môžu urobiť veľa ječen pre druhého, keď sa vynasnažia vytvoriť najmä priateľskú skupinu statočných mladých ľudí. Takéto skupiny mladých môžu zachrániť mnohých iných mladých ľudí, aby sa neoddali pliage alkoholizmu.

3. Radosť z víťazstva nad alkoholizmom .

Od alkoholizmu sa možno oslobodiť! A skutočne je veľa tých, čo sa vyslobodili z otroctva alkoholu. Uvedieme iba jeden zaujímavý prípad:

istá svetoznáma herečka - ktorej meno z úcty pomlčíme - sa tiež odala alkoholizmu. Pred niekoľkými rokmi sa rozhodla vyslobodiť z tohto otroctva a preto sa šla liečiť na kliniku. Celé liečenie spočívalo v návrate k jednoduchému životu. Hoci za pobyt na klinike platila, musela si sama upratať izbu, a k tomu ešte aj čistiť iné spoločné miestnosti kliniky. Liečenie malo pozitívny účinok a herečka sa mohla znova vrátiť k svojmu povolaniu. Keď ju riaditeľ kliniky prepúšťal z liečenia, sľúbil jej - ako každému pacientovi - že ak vydrží celý rok bez požívania alkoholických nápojov, dostane ako vyznačenie medailu.

Spomínaná herečka naozaj vytrvala celý rok a zaslúžila si medailu. Keď jej riaditeľ kliniky odovzdával vyznačenie, povedala: "Toto vyznačenie je pre mňa oveľa cennejšie ako všetky ostatné, ktoré som doteraz dostala. A predsa medzi tými vyznačeniami bola aj svetoznáma cena "Oscar".

.. Prečo si najviac cenila vyznačenie z kliniky? Lebo nijaké iné ju nestálo toľko úsilia a práce na sebe - a teda nebolo také záslužné - ako práve toto vyznačenie. ..

Na záver je vhodné spomenúť veľmi dôležitú skutočnosť:

V e r i a c i mladí ľudia nie sú v boji proti alkoholizmu odkázaní iba na svoje ľudské sily. Prostriedky našej viery - najmä úprimná modlitba a prístupovanie k sviatostiam - nám poskytujú Božiu pomoc a silu, ktorou je víťazstvo nad všetkými našimi zlozvykmi a chybami istejšie a trvalejšie!

VR, 12.2.85-sl.

- o -

Rakúsko: Vo Viedni bolo včera zahájené valné zasadnutie komisie Spojených národov proti oramným jedom za účasti delegátov zo 40 krajín a pozorovateľov z ďalších 30 štátov. Predmetom jednania je nová medzinárodná dohoda a súčasná situácia v tejto oblasti.

Filipíny: Desatisíc študentiek a rehoľníč usporiadalo včera v tzv. turistickej oblasti hlavného mesta Manila prútestný pochod proti prostitúcii a pornografii, ktorá - ako bolo napísané na mnohých transparentoch - ničí telo i dušu. Pochodu sa zúčastnil i manilský starosta.

VR, 12.2.85-č.

Myšlienku dňa preberáme z knihy Štefana Zweiga "Svedomie proti násiliu".

Ak sa položí pred každého duchovného človeka tá povznášajúca v myslení, že vždy znovu existuje idea, táto nehmotná sila nū zemi, ktorá uskutočňuje také neprirodzené zázraky sugsie v našom starom triezvom a stechnizovanom svete, ľahko sa dostane do pokušenia obdivovať a chváliť zaslepovateľov sveta, pretože sa im darí duchom pretvárať meravú materiu. No osudným spôsobom sa práve z týchto idealistov a utopistov takmer vždy hneď po víťazstve vyklujú najhorší zradcovia ducha.

Moc ich totiž ženie k zvrchovanosti, víťazstvo k zneužitiu víťazstva a namiesto toho, aby sa uspokojili, že toľkých ľudí natoľko nadchýňa ich vlastný blud, že sú ochotní prežiť a dokonca z radosťou aj zomrieť, podľahnú týmto dobyvatelia pokušeniu zmeniť majoritu na totalitu a nanucujú svoju dogmu aj nestranným.

Nestačia im spojenci, sateliti, duševní otroci, veční súputníci každého hnutia. Nie, chcú aj zo slobodných, niektorých nežavislých, urobiť svojich pritakávačov a sluhov, aby presúdili vlastnú dogmu ako jedinu. Pranierujú štátnou mocou ako zločin akúkoľvek inú mienku.

Večne sa obnovuje kliadbá všetkých politických a náboženských ideológií, že len čo sa stánu diktátúrou, zvrhnú sa na tyranu. Vo chvíli, keď sa však duchovný spreneverí imanentnej sile svojej pravdy a siahne k násiliu, vyhlási boj ľudskej slobode. Nezáleží na tom, o akú ideológiu ide. Každá prestáva byť v okamihu, keď dôspeje k teroru a začne uniformovať a predpisovať ľuďom presvedčenie, ideálnou a stáva sa brutálnou.

Aj najčistejšia pravda je hriechom ná duchu, ak ju násilím nanucujeme inému. Ale duch je tajomný element. Zdá sa, že sa nehmotateľný a neviditeľný ako vzduch, ľahko vtiešna do všetkých foriem a formulí. A to stále znovu vabi despotické povahy k domnienke, že ho možno celkom stlačiť, zavrieť, zázátkovať a poslušne držať vo flaši. No každým útlakom rastie jeho dynamický protitlak a práve vtedy, keď je stlačený a zhustený, stáva sa výbušninou!

Každý útlak vedie skôr či neskôr k revolte, lebo morálna samostatnosť ľudstva je stála a - to je večná útecha - neznížiť sa nikdy!

SE, 12.3.85

- o -

Juhoslávia: Záhrebský arcibiskup kard. Fraňo Kuharić vyzýva vo svojom pôstnom pastierskom liste m l á d e ž , aby si vážila čnosť čistoty a aby ju zachovávala až do uzavretia manželstva. Zdôrazňuje dôstojnosť pohlavného života, ktorého cieľom a úlohou je v Božom pláne manželstva, mimo ktorého sa pohlavný styk stáva t a ž k ý m h r i e ě h o m . Šieste a deviate prikázanie sú výrazom Božej vôle na obránu ľudskej osobnosti a zárukou jej plného uskutočnenia. Pohlavný život nie je samoučelný. Ak je takto chápaný, stáva sa prejavom sebecka a využívaním druhej osoby pre vlastný pôžitok. V manželstve naproti tomu prejavom bezvýhradného darovania sa druhému partnerovi. So sexuálnym životom sa nemá nikto ľahkomyselne zahrávať, je potrebné do manželstva vstúpiť čistý. To je i kardinálovým poslanstvom pre Medzinárodný rok mládeže.

Za vzor v tomto smere kladie Krísta. Podľa správ, v Chorvátsku vzrastá počet mladých ľudí, ochotných zložiť s l u b č i s t o t y a ž d o m a n ž e l s t v a . Ako prví ho zložili v roku 1981 44 mladých Chorvátov počas Eucharistického kongresu v Lurdoch a potom ďalší pri púti do Ríma. V tomto ohľade je pre nich vzorom mladý laik Ivan Merc, ktorého beatifikačný proces už prebieha. VR, 14.3.85-ž.